

Nieuw gebouw/omgeving voor woonzorgcentrum Nieuwe Hoeven:

Gelukkig leven in het groen, ondanks beperkingen

In opdracht van BrabantWonen ontwierp KAW architecten het nieuwe gebouw voor de BrabantZorg locatie Nieuwe Hoeven in de omgeving van Maashorst bij Schaijk , een woonzorgcentrum voor ouderen met geheugenproblemen. In het nieuwe woonconcept is ´wonen in het groen´ het uitgangspunt.

Het nieuwe gebouw vervangt het oude woonzorggebouw van BrabantZorg. Johan Loeffen, ontwikkelaar BrabantWonen - eigenaar van het pand - legt uit: "Het bestaande complex was groot met lange gangen. Dit past niet meer bij de zorg van vandaag de dag. Ook praktisch voldoet het niet meer. Mensen hebben bijvoorbeeld geen eigen sanitair. Bovendien is het gebouw niet duurzaam. Het heeft een enorm energieverbruik.

Peter Verkuijlen, regiomanager BrabantZorg voegt toe: "Omdat de plek voor het gebouw aan de rand van natuurgebied De Maashorst ligt, hebben we bovendien de mogelijkheid om in het nieuwe gebouw de ´groene´omgeving nóg beter door te voeren in/om zowel het gebouw en in de omgeving. Wetenschappelijk is bewezen dat ´groen´ een gunstige invloed heeft op mensen met een psychogeriatrische aandoening, dementie en het syndroom van Korsakov. Het vermindert het gevoel van onrust. Twee uur in de week in de natuur geeft een aanmerkelijke betere gezondheid en een gevoel van welbevinden."

Het tuinontwerp komt van Van Helvoirt Groenprojecten, medeoprichter voor 'Nature for Health'. Een organisatie die ervan overtuigd is dat natuur de kwaliteit van leven sterk verbetert.

Lokale architectuur

De nieuwbouw van Nieuwe Hoeven start in de herfst en is naar verwachting in 2023 klaar.

Individuele woonruimten met een eigen voordeur, eigen voorzieningen, op de begane grond en directe toegang tot de buitenruimte waren principiële wensen voor de nieuwbouw. Projectarchitect Jackel Henstra van KAW Architecten vertelt: "De architectuur is geïnspireerd op lokale architectuur en sluit aan op gebouwstructuren zoals je die zit bij boerderijen. Een samenstel van boerderij, schuren, erf, deel et cetera. Voor de zorg een uiterst dankbare opzet."

Samen

Henstra vervolgt: "Samen met het zorgteam zijn we tot het uiteindelijke concept gekomen. Dat is best uniek in de zorg. Hun visie op zorg is de basis voor het ontwerp. Oftewel: ´zo thuis mogelijk´. Bij BrabantZorg vinden we het belangrijk dat bewoners het dagelijkse leven dat ze altijd graag geleid hebben, zoveel mogelijk kunnen doorzetten. In de architectuur ondersteunen we deze visie door de schaalverkleining zoveel mogelijk door te zetten in de opzet van het terrein; kleine groepen, kleine gebouwen die met een binnenterrein/tuin met elkaar verbonden zijn. Elk appartement heeft een eigen terras, uniek in de zorg. Kortom, de buitenruimte is altijd bereikbaar.

Alhoewel Nederland meerdere projecten in de zorg kent, waar 'groen' een belangrijk onderdeel in is, zijn deze projecten in tegenstelling tot de Nieuwe Hoeven, niet altijd succesvol volgens Henstra: "Vaak zien we dat zorgteams de nieuwe visie van het management niet ondersteunen, met als gevolg dat zij de oude visie voortzetten in een nieuw gebouw. Dat werkt niet. De zorgteams dienen te schakelen op verschillende borden, die van ruimtelijke kant, zorgvisiekant en de wisselwerking met het team. Een voorbeeld? Op welke plek geven we nu de medicijnen? En als de man van mevrouw wil blijven slapen, creëren we dan een plek in haar eigen kamer in plaats van in een logeerkamer?"

Twee woongebouwen

De Nieuwe Hoeve is een eenlaagse bebouwing verdeeld in meerdere losstaande gebouwen. Afgestapt is dus van het idee: alle bewoners onder een dak, zegt Johan Loeffen. "In twee fases worden in totaal vijf woongebouwen neergezet. In elk gebouw wonen achttien mensen in twee woongroepen. Met vier woongroepen wordt een binnentuin gedeeld, als onderdeel van het wonen. De looproute naar een andere woongroep gaat altijd via de tuin. Dit stimuleert de beweging naar het buiten zijn en geeft tevens geborgenheid. Elke woongroep kent een studio van 35 m². Maar het belangrijkste element is en blijft het wonen in de natuur. Elke studio heeft een eigen buitendeur naar de groene omgeving."

Veilige omgeving

Het is algemeen bekend dat mensen met een vorm van dementie soms de neiging hebben weg te lopen. Het ontwerp garandeert echter een zo veilig mogelijke omgeving. Peter Verkuijlen: "De tuin bestaat uit zo vriendelijk mogelijke veiligheidscircles. We werken met bijvoorbeeld natuurlijke begrenzingen. Denk aan een aangrenzende, afgerasterde wei met schapen. Een natuurlijke omgeving die tegelijkertijd veiligheid biedt voor bewoners. Daarnaast maken we gebruik van domotica die bewoner afhankelijk te regelen is."

Nog meer groen

De mensen van Caroussel Groen, een speciale groep binnen BrabantZorg waar mensen werken die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt, regelen het buitengebeuren ..... regelen heel het buitengebeuren en de service in bijvoorbeeld het ontmoetingscafé. "De centrale ontmoetingsplek voor bewoners, familie, omwonenden en personeel", zegt Verkuijlen. "Op deze plek creëren we ook een winkel met streekproducten en horecavoorzieningen. Verder bevinden zich rondom het complex een voedselbos, een plukroute, teeltvelden voor groente en een hooiberg."

We noemden het al even, ook duurzaamheid is meegenomen in het project. Zo zijn de houten gebouwen gasloos, beschikken ze over zonnepanelen en wordt er gewerkt met bodemverwarming en koeling.

Uniek

Op de vraag wat het unieke is van dit project, antwoordt Johan Loeffen: "Nieuwe Hoeven is ten opzichte van veel van dergelijke initiatieven een grote locatie met 90 bewoners en toch kleinschalig in wonen en leven."

Peter Verkuijlen: "Uniek is ook dat de bewoners straks zoveel mogelijk leven zoals zij ook thuis zouden leven. Hiertoe zullen de normale huiselijke processen in elke woongroep afzonderlijk georganiseerd worden. Denk aan koken en boodschappen doen. Het normale leefpatroon blijft bestaan. We organiseren dit in samenspraak met bewoners, familie en het zorgteam."

Jackel Henstra tot slot: "Waar een bewoner of zorgverlener zich ook bevindt in het gebouw, overal is uitzicht op 'groen'. Dat is uniek en maakt Nieuwe Hoeven tot een plek waarin ondanks beperkingen het leven goed en waardevol is."

Betrokken partijen bij de realisatie van Nieuwe Hoeven

- KAW architecten
- VB&T bouwmanagement
- Peter Peters, bouwbedrijf bv.
- Megens installaties
- Tielemans constructeur
- Nelissen installatie advies
- Van Helvoirt Groenprojecten